

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประเด็นการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดใช้การศึกษาวิจัยโดยวิธีการแบบสำรวจ (survey research) ตลอดทั้งการสัมภาษณ์ (interview) ดังที่มีรายละเอียดในบทนำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อปัญหาการนำบุคคลภายนอกมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ทั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันมีความคิดเห็นว่า ไม่สมควรนำบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเนื่องจาก

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมีคุณสมบัติ มีความพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเชื่อว่าควรที่จะให้ผู้ที่เป็นตัวแทนของประชาชน (เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวมาโดยตลอดในรายงานวิจัยฉบับนี้ว่า รายงานฉบับนี้มีอุปสรรคที่ทำให้เกิดข้อจำกัดของการวิจัยอยู่หลายประการ สิ่งที่ชัดเจนที่สุดก็คือ การที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชากรวิจัยที่งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับการเลือกตั้งในวันที่ 13 กันยายน พุทธศักราช 2535 หรือการเลือกตั้งซ่อมในตำแหน่งว่างในวันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2536, วันที่ 22 สิงหาคม พุทธศักราช 2536 และในวันที่ 7 สิงหาคม พุทธศักราช 2537 แต่ก่อนหน้าที่ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการประกาศยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 จากอุปสรรคนี้ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถส่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไปยังประชากรกลุ่มเป้าหมายได้ทุกคน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ได้

พยายามส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีได้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 ซึ่งได้รับความร่วมมือส่งแบบสอบถามกลับมาจำนวน 140 ชุด หากคิดจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 360 คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 38.89 ดังนั้น จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดจะทำให้การวิจัยในครั้งนี้ไม่สามารถอธิบายถึงความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประเด็นที่ศึกษาได้อย่างแท้จริง แต่ก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นภาพในประเด็นนี้ได้บ้าง

การศึกษาวิจัยความคิดเห็นการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ตามหัวข้อย่อย ๆ ของสมมติฐาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า แม้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองจะยอมรับว่า พรรคการเมืองไทยยังมีจุดอ่อนอยู่บ้างในด้านการพิจารณาบุคคลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งที่ยังคงคำนึงถึงฐานคะแนนเสียงเป็นสำคัญ แต่โดยส่วนใหญ่ก็เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองมีความสามารถเป็นรัฐมนตรีได้ และโดยเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณสมบัติและความพร้อมที่จะเป็นรัฐมนตรี จึงสมควรให้ผู้มีได้เป็น ส.ส. เข้ามาเป็นรัฐมนตรี (ดูตารางที่ 4.2)

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ทางการเมือง ท่านเหล่านั้นก็มีความเห็นว่าบางกระทรวง ซึ่งเป็นกระทรวงที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะ หากไม่สามารถสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมได้ก็ควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอก ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี กระทรวงเหล่านั้นได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในประเด็นของความเชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชน หรือผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแม้จะมีความคิดเห็นเป็นเสียงส่วนใหญ่ว่า บุคคลดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นไม่จำเป็นจะต้องมาจากการเลือกตั้งและเห็นว่า การนำเอาบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นแนวทางหนึ่งก็ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า การนำบุคคลภายนอก ซึ่งมีไม่ใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นถือว่าเป็นมาตรการชั่วคราว โดยสรุปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่เห็นสมควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเป็นตัวแทนประชาชน (ดูตารางที่ 4.3)

เมื่อสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองทุกท่านมีความเห็นพ้องกันว่า ตามระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา การที่จะสรรหาบุคคลเข้ามาทำหน้าที่ในทางการเมืองนั้น บุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่จะต้องได้รับความเห็นชอบหรือผ่านการกลั่นกรองจากประชาชนมาระดับหนึ่งเสียก่อน นอกจากนั้นการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี หากพิจารณาตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาถือว่าไม่ถูกต้องชอบธรรม

ส่วนที่ 3 ในเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในเรื่องของการจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรีว่าไม่จำเป็นต้องพิจารณาผู้ที่ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนเสมอไป นอกจากนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าตำแหน่งรัฐมนตรีเหมาะสมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความสามารถพอที่จะรับผิดชอบงานได้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่า ความสามารถในการทำงานกับเรื่องแหล่งที่มาของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีไม่ได้มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีความคิดเห็นเกือบเป็นเอกฉันท์ที่ไม่เห็นด้วยกับการแบ่งแยกการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีออกจากการดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ยังมีความเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อได้รับการเลือกตั้งอยากเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่แถลงไว้กับผู้เลือกตั้งในเขตตน และโดยส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเชื่อที่ว่าเมื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วได้เป็นรัฐมนตรีจะถือได้ว่าเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล

โดยเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า การนำบุคคลภายนอก ซึ่งมีไม่ใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นการปิดโอกาสที่ผู้แทนราษฎรจะเข้ามาเป็นรัฐมนตรี และเมื่อวิเคราะห์ภาพทั้งหมดในส่วนที่สามจะได้ผลออกมาว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ด้วยเสียงข้างมากเห็นว่า ไม่สมควรให้บุคคลภายนอกที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้

แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี (ดูตารางที่ 4.4)

บุคคลที่มีประสบการณ์ทางการเมืองได้ให้ทัศนะในประเด็นนี้ไว้หลายด้านด้วยกัน ประการแรก การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการโอกาสในการดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ต่างก็มีความต้องการในด้านความก้าวหน้าไม่ว่าในด้านใด ๆ ประการที่สอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านการเลือกตั้งโดยประชาชนอาจเห็นว่า เขามีความรู้ความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งนี้ได้ หรือเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองมีความสามารถพอที่จะทำงานในด้านบริหารได้

ส่วนในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพ(พรรคการเมืองที่สังกัด) กับตัวแปรความคิดเห็นในเรื่องการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีทั้งสามประเด็นนั้น เมื่อพิจารณาจากค่า Chi-Square และ การหาค่า Cramer's V เพื่อดูความเข้มข้นของความสัมพันธ์ เมื่อดูจากค่า Chi-Square โดยใช้หลักที่ว่า ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้ต้องมากกว่าค่า Chi-Square จากตารางสถิติ พบว่ามีหนึ่งประเด็นที่ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้มากกว่าค่า Chi-Square จากตารางสถิติอันเป็นการแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน คือ ความคิดเห็นเรื่องการไม่สมควรให้บุคคลภายนอกที่มีชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี เนื่องจากมีความเชื่อที่ต้องการให้ตัวแทนประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี อันเป็นการแสดงว่า ทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจากประเด็นเรื่องความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่สังกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกศึกษา(ดูจากตารางที่ 4.5) โดยมีความเข้มข้นของความสัมพันธ์ที่ $V = 0.29$ ซึ่งเท่ากับว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง(moderate association)

กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่เห็นว่าไม่สมควรนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ทั้งนี้เนื่องจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมีคุณสมบัติ มีความพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเชื่อว่าควรที่จะให้ผู้ที่เป็นตัวแทนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อจำกัดในการวิจัยโดยเฉพาะเรื่องจำนวนของประชากร ในการวิจัยในครั้งนี้ที่นำมาวิเคราะห์ จากสาเหตุที่ได้กล่าวมาข้างต้นของบทสรุป ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อเป็นการยืนยันข้อสรุปเพื่อให้มีน้ำหนักมากขึ้นในผลการวิจัย จะต้องดำเนินการดังนี้

1. เก็บรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวจากประชากรที่เป็นเป้าหมายในการวิจัยให้ได้มากยิ่งขึ้น โดยจะต้องขอความร่วมมือไปยังประชากรกลุ่มดังกล่าวให้เห็นที่ประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่น้ำหนักของผลการวิจัยที่มากขึ้น

2. เพิ่มตัวแปรด้านสาเหตุที่คาดว่าจะมีผลต่อความคิดเห็นในประเด็นเรื่องการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ในการศึกษาวิจัยและตั้งสมมติฐานรวมถึงการขยายคำนิยามให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การวิจัยในครั้งต่อไป

เมื่อระบบการเมืองการปกครองของไทยได้อิงรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา ซึ่งตามระบบนั้นมีการอ้างอิงหลักของการเป็นตัวแทนประชาชนในการดำเนินการทางการเมือง หรือการที่มีแนวคิดอ้างถึงการที่ฝ่ายบริหารจะต้องมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งส่วนใหญ่ผ่านการเลือกสรรโดยการเลือกตั้งจากประชาชน ดังนั้น จากผลการวิจัยที่ออกมาจะแสดงถึงว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการนำบุคคลภายนอก ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ทั้งนี้เพราะ เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมือง มีคุณสมบัติมีความพร้อมในการเข้ามาเป็นรัฐมนตรี เห็นสมควรให้ตัวแทนประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และต้องเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี หากจากระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา ตลอดจนถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องการความก้าวหน้าและพัฒนาการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความคิดเห็นไปในแนวทางดังกล่าว จึงเป็นเรื่องธรรมดา

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ควรที่จะต้องนำมาพิจารณาก็คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ คุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนถึงกระบวนการสรรหาบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จากการสำรวจในประเด็นสภาผู้แทนราษฎรไทยในสายตาสาธารณชนของสถาบันพระปกเกล้า สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า ภาพพจน์ของสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอยู่ในแง่ลบโดยประชาชนเห็นว่าสภายังขาดประสิทธิภาพในการทำงาน อันเนื่องมาจากการขาดจุดยืนที่แน่นอน ขาดเอกภาพ สภากลายเป็นสถานที่ที่ใช้ใน

การต่อรองอำนาจทางการเมืองและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันระหว่างพรรคการเมืองเป็น เครื่องมือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการแสดงอำนาจและประโยชน์ใส่ตัว แทนที่จะมุ่งทำงานเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนโดยรวม สหายยังมีภาพพจน์ในลักษณะเป็นตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์โดย เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนายทุนระดับท้องถิ่น และระดับประเทศรวมทั้งนายทุนข้ามชาติแทนที่จะเป็น ตัวแทนของประชาชนแท้จริง ตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ขาดคุณภาพและไม่ได้รับความ เชื่อถือ ส.ส. ส่วนใหญ่ขาดความจริงใจต่อประชาชน และขาดความเข้าใจในบทบาทที่แท้จริง ของตน แทนที่จะทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงแก่ประชาชน กลับมุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรค พวกขาดอุดมการณ์ที่แท้จริง ส่วนใหญ่เป็นนักฉวยโอกาสทางการเมืองเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้ แทนราษฎรเพื่อหวังตำแหน่งฝ่ายบริหารและกอบโกยผลประโยชน์เข้าตน การได้รับเลือกเข้ามา ก็ ไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม ส่วนใหญ่ได้จากการลงทุนซื้อเสียง ทำให้มีบุคคลจำพวกเจ้าพ่อ และผู้ที่มีอิทธิพลมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก ยังความไม่เชื่อถือแก่ประชาชน¹

นอกจากนั้นจากสภาพความเป็นจริงของระบบการเมืองไทย การสรรหาผู้ดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีบ่อยครั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความรู้ความสามารถก็ไม่สามารถดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีได้ ทั้งนี้เนื่องจากระบบพรรคการเมืองไทยและความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้ แทนราษฎรบางท่านที่มีความคิดที่ผิด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสรรผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตาม สัดส่วน ตามภาค การมีข้อกำหนดที่ว่า หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถช่วยเหลือให้พรรค การเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้นชนะการเลือกตั้งเข้ามาเป็นผู้ แทนราษฎร เมื่อเป็นพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นก็มิโอกาสได้รับ ตำแหน่งรัฐมนตรี หรือ การที่เห็นว่าตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นสมบัติผลัดกันชม² จนทำให้สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีไม่มีอำนาจ บารมีพอที่จะ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี จากองค์ประกอบต่าง ๆ ของพรรคการเมืองไทย เมื่อมีการจัดตั้ง รัฐบาล และประกาศรายชื่อผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประชาชนมักจะมีผิดหวังกับผู้ดำรงตำแหน่งรัฐ มंत्री จนบางครั้งมีการเรียกร้องให้นำผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความรู้ความ สามารถดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งผิดกับระบบพรรคการเมืองของประเทศที่มีความเจริญใน ด้านประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์เช่น อังกฤษ ที่พรรคการเมืองต่างมีการคัดสรรคนเข้ามาเป็นตัว แทนของพรรคอย่างมีคุณภาพตลอดทั้งได้สร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้แก่สมาชิกของพรรค

¹ “ผลสำรวจสถาบันพระปกเกล้า ‘สภาผู้แทนฯ ไทยในสายตาสาธารณชน’,” มติชน (19 ธันวาคม 2538) : 2.

² “รัฐมนตรี....สมบัติผลัดกันชม”, วัฏจักร (30 พฤศจิกายน 2538) : 8.

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านการพัฒนาพรรคการเมือง แม้ว่า การนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรีบ่อยครั้งมีส่วนช่วยในการบริหาร แต่การนำบุคคลภายนอกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะส่งผลต่อการพัฒนาพรรคการเมืองในด้านการพัฒนาบุคลากรของพรรคการเมือง และแม้ว่าในบริบททางการเมืองไทย การเปิดโอกาสให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีสามารถเป็นผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น บ่อยครั้งผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นนายทุนของพรรคการเมืองนั้น หรือเป็นผู้มีบุญคุณต่อพรรคการเมืองอันสะท้อนระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย³ แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างพื้นฐานทางการเมืองที่สำคัญของไทยยังมีจุดอ่อนซึ่งทำให้นักการเมืองยังขาดความถูกต้องชอบธรรม ทั้งนี้ เพราะความถูกต้องชอบธรรมต้องประกอบไปด้วย พรรคการเมืองต้องถูกต้องชอบธรรม, กระบวนการเลือกตั้งต้องถูกต้องชอบธรรม ,สถาบันรัฐสภาต้องถูกต้องชอบธรรม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามของการเมืองไทยยังขาดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ⁴

จากจุดอ่อนของระบบการเมืองไทย ดังที่กล่าวมา ดังนั้น ถึงแม้ว่าโดยหลักการตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางด้านบริหารสมควรจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตัวแทนที่มาจากประชาชน แต่ระบบการเมืองการปกครองเมื่อนำไปใช้ในที่ใดก็ย่อมจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเข้าไปให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศนั้น ๆ (political hybrid) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประเทศที่ใช้ระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเช่นเดียวกับของไทยเรามีอยู่หลายประเทศ ได้มีวิวัฒนาการปรับปรุงแก้ไขระบบการเมืองให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมของสังคมนั้น ๆ โดยบางประเทศมีการบัญญัติให้มีการแบ่งแยกการทำหน้าที่นิติบัญญัติออกจากการทำหน้าที่บริหารสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเป็นสมาชิกสภาของประเทศนั้น อันเป็นการเปลี่ยนแปลงออกไปจากแนวคิดดั้งเดิมของระบบรัฐสภาแบบอังกฤษ (ดูตารางในภาคผนวก)

ดังนั้น จากองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญระบบการปกครองในระบบรัฐสภาของไทยที่ยังอยู่ในขั้นการพัฒนาเพื่อเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และ คิดเอาประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้งที่ว่า การบริหารราชการแผ่นดินจำเป็นจะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารบ้านเมืองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งมวลการนำบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีก็มีใช้เรื่องเสียหาย

³ ไทยรัฐ (10 กรกฎาคม 2538) :17.

⁴ สัมภาษณ์ จรูญ สุภาพ, 12 กุมภาพันธ์ 2539.

ทั้งนี้เพราะเมื่อองค์ประกอบที่สำคัญในทางการเมืองของไทยยังมีจุดอ่อนขาดการคัดสรรคนที่เข้าสู่ระบบอย่างมีประสิทธิภาพ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในลักษณะปิดประตูโดยกำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องมาจากสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติ ก็จะทำให้เกิดการอาศัยระบอบประชาธิปไตยโดยแสวงหาผลประโยชน์เกิดสภาพการลงทุน ชื้อขาย ถอนทุนหวังเอาตำแหน่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัว⁵

เมื่อสภาพการเมืองไทยมีลักษณะเช่นนี้ หากต้องการการพัฒนาาระบบประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง การเลือกตั้ง เป็นต้น เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติทั้งนี้เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากบทบาทหน้าที่อันควรของพรรคการเมืองซึ่งนักวิชาการได้อ้างอิงถึง สำหรับพรรคการเมืองไทย พรรคการเมืองไทยยังมีจุดอ่อนที่กล่าวกันมาตลอด เช่น พรรคการเมืองไทยยังมีได้ทำหน้าที่ของพรรคการเมืองอย่างสมบูรณ์พอ เพราะพรรคการเมืองไทยที่ผ่านมาจะเน้นการทำหน้าที่พรรคการเมืองเมื่อมีการเลือกตั้ง เท่านั้น นอกจากนั้น พรรคการเมืองไทยมิได้มุ่งความสนใจในการทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเท่าใดนัก ที่ผ่านมา พรรคการเมืองของไทยจะสนใจแต่การหาโอกาสเข้ามาเป็นรัฐบาล

การพัฒนากระบวนการเมืองในประเทศไทยจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการไปทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นการสร้างใจให้กับประชาชนโดยเฉพาะในชนบทให้มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่อันแท้จริงของผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมานั้นว่าเป็นเช่นไร เราจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประชาชนโดยเฉพาะในชนบทจะเข้าใจว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งเข้าไปบริหารประเทศมากกว่าเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อออกกฎหมาย นอกจากนั้น ยังเชื่อว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขาเลือกไปจะต้องเข้ามาเป็นรัฐบาล เข้ามาแก้ไขปัญหาพื้นฐานของเขาได้ จะเห็นได้ชัดว่า หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดใด ได้มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเขตตนไม่ว่าจะเป็นการทำถนน ไฟฟ้า น้ำประปา แม้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้ปฏิบัติหน้าที่ในทางนิติบัญญัติอย่างสมบูรณ์⁶ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นก็สามารถมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งคราวต่อไป นอกจากนี้รัฐจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยที่แท้จริง

⁵ เรื่องเดียวกัน.

⁶ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, “การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง : มองจากมุมของชาวบ้าน,” วนิจลักษณะของการเมืองเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ว่าด้วยการเมือง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, 2538), หน้า 127.

แล้ว รัฐจะต้องพัฒนาอาชีพแก่ประชาชนโดยเฉพาะในชนบทเพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับการยังชีพ เพื่อลดการถูกละเลยในการให้อามีสินจ้างในการเลือกตั้ง นอกจากนี้รัฐจะต้องมีกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง(political culture) การกล่อมเกลாதองการเมือง(political socialization) พัฒนาสื่อที่จะเป็นตัวแทนทางการเมือง(political agent) เพื่อพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง(political actor) และสังคมจะต้องมีกลไกทางการเมืองที่สำคัญ คือ ผู้ที่กระทำผิดทางการเมืองจะต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง(social sanction)⁷ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนทางการเมืองของประเทศ ส่วนในด้านตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยจะต้องลบล้างความคิดเสียใหม่ เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเป็นรัฐมนตรีจะมีเกียรติและศักดิ์ศรีมากกว่าการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำให้บางครั้งไม่เห็นความสำคัญและละเลยของการทำหน้าที่นิติบัญญัติ ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องสร้างความคิดใหม่ที่ให้ความยกย่องแก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี⁸

การพัฒนาารูปแบบการเมือง ในด้านการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งแบบสัดส่วนหรือในเรื่องที่มาของฝ่ายบริหาร โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองให้ดีขึ้น เช่น แนวความคิดการแยกการเป็นรัฐมนตรีและการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากกัน หรือความต้องการที่จะให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารประเทศโดยตรง หรือแนวความคิดใดก็ตาม สิ่งสำคัญคือการพัฒนาการเมืองของประเทศในปัจจุบัน เป็นสิ่งจำเป็นจะต้องกระทำ โดยจะต้องพยายามช่วยกันค้นคว้าหาแนวทางที่จะทำให้บุคลากรทางการเมืองที่มาทำหน้าที่ทางการเมืองแทนประชาชนมีคุณภาพ จะต้องให้คนที่มีความรู้ความสามารถ มีโอกาสเข้ามาในสภาด้วยการผ่านด่านสกัดกั้นไม่ว่า ความเข้าใจของประชาชนที่ยังมีความคิดที่ผิด ความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการที่จะสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระบบสัดส่วนตำแหน่งรัฐมนตรีที่ทำให้คนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อตำแหน่งรัฐมนตรีไม่สามารถมีบาร์มีเพียงพอในการเข้ามาดำรงตำแหน่ง

หากการปรับปรุงกลไกอันจำเป็นทางการเมืองได้รับความร่วมมือ หรือการสนองตอบจากผู้ที่มีอำนาจแก้ไขโดยตรง เป็นไปในแนวทางที่จะพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเข้าสู่อุดมคติที่สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้น เมื่อระบบการเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ก็ย่อมจะส่งผล

⁷ สัมภาษณ์ จรูญ สุภาพ.

⁸ สัมภาษณ์ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, 26 มกราคม 2539.

ให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ก็อยากจะเข้ามาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าที่จะรอให้พรรคการเมืองเชื้อเชิญไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในตำแหน่งของบุคคลภายนอก แต่สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับความร่วมมือความจริงใจของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ในขณะที่ การแก้ไขทางการเมือง การปฏิรูปทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ ยังมีการถกเถียงกันอยู่นั้น สิ่งหนึ่งที่รายงานวิจัยครั้งนี้อยากจะเสนออันเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาพรรคการเมือง และการสร้างความยอมรับให้กับประชาชน รวมถึงจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาและนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยนั้น ก็คือ แนวความคิดของนักวิชาการที่ต้องการสร้างพรรคการเมืองให้เป็นพรรคมหาชน⁹ และต้องการให้มีการประกาศชื่อผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของพรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้ง¹⁰

จากการที่กฎหมายพรรคการเมืองในปัจจุบันได้กำหนดว่าพรรคการเมืองสามารถจัดตั้งได้โดยกลุ่มคนเพียงไม่กี่คน ส่งผลให้กลุ่มคนจำนวนเล็กน้อยก็สามารถตั้งพรรคการเมืองได้ง่ายดาย ดังนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นคือ พรรคการเมืองมักจะถูกตั้งขึ้นมาเพื่อต่อรองทางการเมือง หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจของคนที่มีเงิน หรือคนที่หาทุนให้กับพรรคการเมืองนั้น เป็นเหตุให้สมาชิกพรรคการเมืองนั้น เมื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่มีอิสระในการตัดสินใจปัญหาทางการเมืองอย่างมีดุลพินิจ เมื่อพรรคการเมืองนั้นได้เข้าร่วมรัฐบาล รัฐมนตรีผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางบริหารราชการแผ่นดินก็จะต้องเลือกสรรจากระบบสัดส่วนตามปริมาณของเงินช่วยเหลือของกลุ่มหรือของบุคคลนั้นที่สามารถหามาเข้าพรรคได้ ส่งผลให้การคัดสรรบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมิได้คำนึงตามความรู้ความสามารถเท่าใดนัก สิ่งที่เกิดขึ้นคือ การสรรหาบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะต้องกระจายไปตามกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสงบภายในพรรคนั้น ๆ ดังนั้น เมื่อพรรคการเมืองจะต้องมีภารกิจมากกว่าการส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง ดังนั้น พรรคการเมืองจะต้องพร้อมทุก ๆ ด้าน ทั้งในการเป็นตัวแทนของประชาชนก็สามารถสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน และต้องมีบทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้ดีขึ้น

⁹ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, “ชุดอรรถาธิบายผล ‘ไอเอฟดีโพล’ (ตอน 1) จุดอ่อนพรรคการเมืองไทย ปลดปล่อยด้วยพรรคมหาชน ” มติชน 20 ธ.ค. 38 : 20.

¹⁰ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, “ ชุดอรรถาธิบายผล “ไอเอฟดีโพลล์” (4) คนชขาด ‘ยี่’ อยากรู้ชื่อก่อนเลือกตั้ง” มติชน 23 ธ.ค. 38 : 20.

หากแต่ความเป็นจริงที่พรรคการเมืองไทยมักเป็นพรรคเฉพาะกิจที่มีกิจกรรมเฉพาะเมื่อมีการเลือกตั้ง และจะทำการบริหารงานของพรรคการเมืองนั้น ๆ เพียงคนกลุ่มเดียว ดังนั้น พรรคการเมืองจะต้องสร้างความเป็นมวลชนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง สร้างฐานมวลชนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกของพรรค ให้ประชาชนมีโอกาสลงมติในนโยบายต่าง ๆ เมื่อพรรคการเมืองนั้นมีฐานสมาชิกจากประชาชน การเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคต้องมาจากสมาชิกพรรคโดยทั้งหมดทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกโดยตรงหรือทางอ้อม จากปัจจัยที่มีการให้ประชาชนให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองได้และให้โอกาสประชาชนเลือกกรรมการบริหารพรรค จะส่งผลถึงนโยบายของพรรคการเมืองนั้นไม่ได้มาจากการกระจุดตัวด้านความคิด ความต้องการของกรรมการบริหารพรรค กลุ่มเดียวเท่านั้น เหมือนดังที่ผ่านมา และทำให้กรรมการบริหารพรรคเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างแท้จริง และพรรคการเมืองนั้นจะมีอุดมการณ์มากขึ้น เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสังกัดในพรรคการเมืองได้ก็ต้องเห็นด้วยกับพรรคการเมืองนั้นมีผลประโยชน์เหมือนแต่ก่อน นอกจากนั้นพรรคการเมืองร่วมทางการเมืองของประชาชน แล้วพรรคการเมืองในรูปของมหาชนน่าจะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลด้วย

เมื่อพรรคการเมืองมีความเป็นพรรคมหาชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง นอกจากจะช่วยสรรสร้างในด้านอุดมการณ์ นโยบายที่มีจุดยืนแน่นอน การสรรหาผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือแม้แต่การสรรหาผู้ที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีก็ย่อมมีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนทั่วไปเมื่อถือได้ว่าเป็นเจ้าของพรรคการเมือง การเลือกสรรบุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนก็จะต้องมีสิทธิตัดสินใจไม่ใช่เพียงกรรมการบริหารพรรคแต่เพียงกลุ่มเดียวเพื่อชื่อเสียงของตนเอง ก็ได้ชื่อว่า มีส่วนในพรรคการเมืองนั้น ประชาชนที่เป็นเจ้าของร่วมในพรรคการเมืองนั้น ก็จะต้องเลือกบุคคลที่จะต้องสามารถสร้างผลงาน สร้างความยอมรับให้แก่ประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งนั้นได้ และเมื่อพรรคการเมืองที่มีลักษณะเป็นพรรคมหาชนได้ร่วมจัดตั้งรัฐบาล ประชาชนซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของพรรคการเมืองย่อมจะต้องหาบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรี เพื่อมิให้พรรคการเมืองที่ตนเองได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของเสียชื่อเสียง

หากพรรคการเมืองมีระบบการทำงานโครงสร้างที่ดีในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่พรรค พรรคการเมืองก็จะกลายเป็นแหล่งในการสร้างผู้นำทางการเมืองที่หลากหลายที่เกิดขึ้นจากรากฐานความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยแท้จริง โดยรากฐานแห่งความสำนึกในฐานะตัวแทนของประชาชน จากรากฐานแห่งอุดมการณ์ที่แข็งแกร่งเพื่อประโยชน์แก่สังคมและประเทศ

ชาติต่อไป และเมื่อพรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณสมบัติ มีความเชี่ยวชาญที่ หลากหลายการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีก็จะไม่มีความจำเป็นต่อไป

อย่างไรก็ตาม ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ได้แสดงทัศนะในเรื่องแนวทางการพัฒนาการเมือง ไทยในประเด็นพรรคการเมืองไว้ว่า

...สิ่งหนึ่งที่พรรคการเมืองควรกระทำ คือ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรู้จักการทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติมากยิ่งขึ้น การ สร้างมาตรฐานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยการจัดให้มีทีมงานของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(staff)เพื่อทำให้การปฏิบัติงานทางนิติบัญญัติมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น¹¹

ในประเด็นเรื่องการให้พรรคการเมืองที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งประกาศชื่อผู้ที่จะดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีก่อนการเลือกตั้ง แม้ว่าจะไม่ใช่ประเด็นในการแก้ไขการนำบุคคลภายนอกที่มีใช้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีโดยตรง แต่ต้องยอมรับกันว่า เมื่อเรายังยอมรับ กันว่าระบบการเมืองเราอิงระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาแบบอังกฤษ ที่ว่า ตัวแทน ประชาชนซึ่งทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ก็ย่อมมีโอกาสทำหน้าที่ทางด้านบริหาร จากสภาพปัญหา ของการเมืองไทย ซึ่งมีได้กำหนดคุณสมบัติด้านภาวะผู้นำและการเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั้ง ประเทศ หากต้องดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเอาไว้ ตลอดทั้งไม่มีมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์วัดในด้าน ความเหมาะสมในประเด็นความรู้ความสามารถส่งผลให้บุคคลที่มาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งจะมี การตกลงกันภายหลังจัดตั้งรัฐบาลหลังการเลือกตั้ง ซึ่งย่อมหนีไม่พ้นขอบเขตของระบบการแบ่ง รัฐมนตรีตามสัดส่วนของพรรคการเมืองต่าง ๆ เพื่อความสงบเรียบร้อยของพรรคการเมืองนั้น ส่งผลให้รัฐมนตรีหลายรายจึงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีโดยไม่มีความรู้สึกซึ่งนโยบายของหน่วย งานที่ตนต้องเข้ามากำกับดูแลหรือเข้ามาควบคุมในด้านนโยบาย

ดังนั้น ภายหลังเมื่อมีประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีหลายท่านไม่มีคุณสมบัติ ที่เหมาะสมจึงเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนมากมาย เมื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มักเกิดขึ้น เสมอ เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลภายหลังการเลือกตั้ง จากกรณีที่ในปัจจุบันพรรคการเมืองเป็นกลไก สำคัญในการสรรหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลและมีอำนาจในการบริหารกิจ

¹¹ สัมภาษณ์ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ.

การของประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงเสียงวิจารณ์เมื่อได้เข้าร่วมเป็นรัฐบาล พรรคการเมืองต่าง ๆ ควรที่จะต้องมีการประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรีก่อนการเลือกตั้งว่า หากได้จัดตั้งรัฐบาลจะนำบุคคลใดเข้ามาทำหน้าที่ใดในคณะรัฐมนตรี การดำเนินการดังกล่าวย่อมเป็นผลดีต่อการพัฒนาบุคลากรของพรรคการเมือง ทั้งนี้เพราะ พรรคการเมืองจะประกาศว่า ให้ใครทำหน้าที่ในคณะรัฐบาล พรรคการเมืองก็ย่อมจะต้องแน่ใจว่า บุคคลนั้นมีความรู้เชี่ยวชาญในกระทรวงนั้นจริง ๆ พรรคการเมืองนั้นก็ย่อมที่จะต้องฝึกฝนสร้างความรู้ความเข้าใจในความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้แก่บุคคลนั้นตามความถนัดอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพรรคการเมืองประกาศผู้ที่จะดำรงตำแหน่งก่อนการเลือกตั้ง พรรคการเมืองก็ย่อมที่จะต้องนำบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ประชาชนเลือกสรรด้วย

เมื่อระบบการเมืองของไทยมีการพัฒนาขึ้น การประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรีของพรรคการเมืองย่อมมีส่วนช่วยให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ดี ได้มีแนวทางการพิจารณาในการเลือกตั้งอีกว่า นอกจากเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนี้เข้าไปทำหน้าที่นิติบัญญัติ แล้วหากพรรคการเมืองนั้นได้เสียงข้างมากให้จัดตั้งรัฐบาล หรือเป็นพรรคร่วมรัฐบาล รัฐบาลของประเทศที่จะทำหน้าที่ทางด้านบริหารประเทศจะมีรูปลักษณะเช่นไร

การที่ประเทศไทยจะพัฒนาระบบการเมืองของประเทศให้เข้าใกล้ระบบของประเทศแม่แบบโดยสมบูรณ์คือ ฝ่ายบริหารมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ หากผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นฝ่ายบริหารไม่ได้อยู่ในฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องเข้าสู่กระบวนการขั้นตอนให้บุคคลนั้นเป็นสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติ จึงสามารถเข้ามาทำงานในฝ่ายบริหารได้ ประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนากลไกระบบการเมืองให้ดีขึ้นสามารถทำให้คนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงสามารถเข้าสู่สภาเข้ามาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้ซึ่งเป็นเรื่องที่พรรคการเมืองจะต้องตระหนักถึงเพราะเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพรรคการเมือง เมื่อกลไกมีความสามารถจัดสรรได้อย่างแท้จริง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งถือว่าเป็นตัวแทนประชาชนอย่างสมบูรณ์ หากเป็นฝ่ายค้านที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติก็จะเป็นฝ่ายค้านที่ดี และหากเป็นฝ่ายรัฐบาลมีโอกาสเป็นรัฐมนตรีก็จะเป็นนักบริหารที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเมืองของประเทศ